

25. narozeninová sezóna Orchestru BERG

WAKAMONO

... japonské a české mládí

pondělí 23. června 2025

20:00

Gabriel Loci

Sachie Kobayashi	Shifting [česká premiéra]
Michal Prokop	Aspekty [světová premiéra]
Yuki Nakahashi	Marginalia [česká premiéra]
Lucie Páchová	Ikari no hibiki [světová premiéra]

Ken-ichi Tajima [Aspekty], Kizan Kawamura [Ikari no hibiki] – šakuhači
Peter Vrábel – dirigent

Orchestr BERG

David Danel, Anna Romanovská Fliegerová – housle, Kateřina Lískovcová – viola, Balázs Adorján – violoncello, Vojtěch Masnica – kontrabas, Jana Jarkovská – flétny, Veronika Coganová – klarinet a basklarinet, Hanuš Axmann – altsaxofon a basklarinet, Rudolf Krula – fagot a kontrafagot, Barbora Šimůnková – horna, Štěpán Janoušek – trombón, Martin Opršál, Ryo Shimizu – bicí nástroje, Pavol Praženica – klavír a klávesy, Hana Hrachovinová – harfa, Pavla Radostová – hlas a dešťová hůl

Jan Komárek – světelné objekty

Akce se koná ve spolupráci s International Shakuhachi Festival Prague.

FLÉTNÁ ŠAKUHAČI

... se postupně vyvinula z bambusové flétny, která přišla do Japonska v 7. století z Číny.

Šaku = délková míra, hači = osm

Název flétny popisuje její délku 1,8 šaku [54,5 cm].

Zlatý věk šakuhači přichází s rozšířením zen-buddhistické sekty Fuke v období Edo [1603–1868]. Potulní „mniši nicoty“ (černé oblečení, přes hlavu proutěný koš tengai) flétnu používali k meditaci dechem [suizen]. Za mnichy se ale často vydávali špehové nebo uprchlíci před zákonem, což bylo v roce 1871 důvodem pro rozpuštění sekty, na několik let dokonce následoval zákaz hry na šakuhači. Od jeho zrušení je šakuhači již „jen“ hudebním nástrojem. Jeho popularita ve světě stále roste, objevuje se v mnoha hudebních žánrech.

Šakuhači se vyrábí ze spodní části bambusu madake, z něhož se oseká prstenec koříneků. Dnes ale existují i verze z plastu nebo jiných dřevin. Původní model „1,8“ má pět dírek a rozsah dvě a půl oktávy, ovšem špičkoví hráči dokážou zahrát i výš. Dnes se také vyrábějí i delší flétny, často na míru. Do flétny se fouká podobně jako na lahev, ale přes ostrou hranu. Jednoho tónu lze dosáhnout mnoha různými způsoby při jemnějších nebo výrazných barevných rozdílech, a v tom spočívá kouzlo tohoto nástroje.

Záběr japonské skladatelky **Sachie Kobayashi** [*1990] je široký. Kromě instrumentální hudby se věnuje elektronice a živému zpracování zvuku, vytvořila i prostorovou kompozici nebo hudbu pro vizuální díla. Pochází z Kanagawy, skladbu začala studovat na Tokijské univerzitě umění Geida [Akio Yasurakoka], pokračovala na Haute école de musique v Ženevě, kde vystudovala skladbu [Michael Jarrell, Luis Naon and Gilbert Nouno] a hudební pedagogiku. Rok strávila studiem a prací v pařížském institutu IRCAM pod vedením skladatele Pierra Jodlowského. Získala celou řadu stipendií a cen, vítězství v Mezinárodní skladatelské soutěži Impuls jí přineslo objednávku a uvedení skladby Shifting špičkovým souborem Klangforum Wien. Byla také vybrána pro přehlídku současné hudby ISCM World New Music Days 2021, kterou organizuje Mezinárodní společnost pro soudobou hudbu. Dílo pro orchestr a elektroniku I haven't known you yet získalo ocenění Ars Electronica Forum Wallis Selection 2020. Spolupracovala s řadou ansámbly pro současnou hudbu, např. Ensemble Modern, Ensemble Proton Bern, Ensemble Reconcil ad. Vytvořila hudbu k dokumentárnímu filmu Pomme de discorde [jablko sváru, režie: Daniel Küenzi], jejími spolupracovníky na projektech s videem byli Ekaterina Kostelskaya a Robin Touchard. V poslední době se zabývá scénickými a koncertními díly s videem.

www.sachiekobayashi.com

Skladba **Shifting** zkoumá využití menší dynamiky k dosažení maximálního možného zvuku nástroje. Inspirovalo mě mé předchozí dílo Time Study in P, které jsem vytvořila pro dirigentskou třídu Haute école de musique v Ženevě. Pracovala jsem se spektrální analýzou zvuků tamtamu za pomoci softwaru Orchidea, syntézou vznikly nové „šumové“ zvuky. Mým cílem bylo vytvořit dílo, které testuje vnímání zvuku posluchačem a vybízí ho k novému způsobu interakce s ním.

Sachie Kobayashi

Kompozice Shifting vznikla na základě otevřené výzvy a následné objednávky festivalu Impuls v rakouském Grazu. Premiéra se uskutečnila 2. 8. 2023, Klangforum Wien řídil Johannes Kalitzke.

Michal Prokop [*2001] pochází z Jablonce nad Nisou, kde začal hrát na klavír a flétnu a už jako čtrnáctiletý napsal svou první skladbu pro klavír. Studium kompozice začal pod vedením Romana Pallase na Konzervatoři Teplice, kde vystudoval i hru na flétnu u Jany Jarkovské. Skladbu nyní studuje na HAMU, kde je jeho pedagogem Slavomír Hořínek. V roce 2023 byl aktivním účastníkem festivalu a skladatelských kurzů Ostravské dny nové hudby, kde v premiéře zaznělo jeho dílo 4,7,8 pro sólovou harfu. Za kvartet pro zobcové flétny získal 3. místo ve skladatelské soutěži Generace. Konzervatoř absolvoval Asijskou suitou, cyklem pro symfonický orchestr, který odráží jeho zájem o tento kontinent a který v premiéře uvedla Severočeská filharmonie Teplice. Ve volném čase se učí hrát na japonskou flétnu šakuhači.

www.soundcloud.com/michal-prokop-composer

Aspekty [2025] jsou inspirované pohybem vesmírných těles na obloze, úhlem, který mezi sebou vytvářejí [např. konjunkce, opozice] a zároveň určitou cykličností [fáze měsíce, roční doby]. Tyto představy mi posloužily k vytvoření systému – poměry orbitální rychlosti těles jsem převedl do menzurální notace. Cykly pak generují přísný rytmus, protože se ale v každém z cyklů snažím nahlížet na tuto konstrukci odlišným způsobem, kompozice se neustále proměňuje. Velkou hudební inspirací pro mě byla také japonská hudba, fascinují mě výrazná organická gesta, která provázejí hru na šakuhači.

Michal Prokop

Mladý japonský skladatel **Yuki Nakahashi** [*1995] studoval kompozici nejprve u Ichira Nodary na Tokijské univerzitě umění Geida, od roku 2020 pokračuje na Pařížské konzervatoři u Stefana Gervasoniho, Luise Naóna, Yana Maresze a Grégoira Lorieuxe. Ve své hudbě často čerpá inspiraci z hlasů a gest zvířat (velryby, krávy, kočky ad.). Pracuje s jemnými strukturami, které různě kombinuje. Výsledkem je hudba, která přesahuje pouhý sluchový vjem, Nakahashi dává posluchači prostor pro vytváření nejrůznějších kontextů a představ. Získal řadu cen ve skladatelských soutěžích v Japonsku i v Evropě, mj. v prestižní Mezinárodní soutěži v Ženevě v roce 2022 [2. cena, cena mladého publika, cena pro skladatele-studenty a speciální cena Nadace Nicati-de Luze určená k vytvoření nového díla]. Píše hudbu pro nejrůznější uskupení, zabývá se i elektronikou, zvláštní slabost má pro lidský hlas. Zajímají ho všechny jeho výrazové polohy, od každodenní mluvy po jeho transcendentální povahu. V listopadu 2024 měla premiéru jeho krátká Fanfára k 10 letům Auditoria francouzského rozhlasu Radio France.

www.yukinakahashi.net

Marginalia [2023]

Snažím se hledat souvislosti mezi různými prvky a vyhodnocovat jejich odlišnosti. Konflikty a kontrasty, které mezi těmito prvky vznikají, tvoří podle mého názoru jakýsi meziprostor, ve kterém se nachází posluchač. Je podobný tomu, který zažíváme při čtení knihy. Při psaní této skladby byla moje mysl pohlcena zvukovou krajinou, kterou jsem vnímal při procházce lesem a která byla obzvláště bohatá: šustění listů, ptačí zpěv vytvářející rytmické polyfonie, vzdálené zvonění kravských zvonců... Mým záměrem nebylo doslovně reprodukovat tuto krajinu, ale načerpat inspiraci z této okouzující harmonie, opravdové esence přírody.

Yuki Nakahashi

Premiéra se uskutečnila 1. 12. 2023 v Paříži v rámci Ateliéru skladby, speciálního programu Pařížské konzervatoře [CNSMD]. Hráli členové Ensemble intercontemporain a studenti konzervatoře sdružení do Ensemble NEXT, dirigoval Nicolò Umberto Foron. Ve skladbě zní úryvek básně Alberta Samaina [1854–1900], představitele francouzského symbolismu.

Albert Samain: La vache / Kráva [část]

Rousse dans le pré vert que la lumière inonde,
Elle va, lente, avec de l'herbe entre les dents;

Ryšavá na zelené louce, kterou zaplavuje světlo,
kráčí pomalu, v zubech trávu;

Lucie Páchová [*1988] se pohybuje a tvoří v oblasti zvukového umění, soudobé kompozice, experimentální hudby a improvizace. Často pracuje s hlasem, objekty, terénními nahrávkami a pohybem. Během studií na JAMU se zaměřovala na téma živě řízené improvizace i téma multidisciplinárních improvizčních workshopů a sociálních aspektů improvizace. V roce 2012 založila kvintet Talaqpo, se kterým interpretuje vlastní skladby výrazně inspirované dlouhodobými pobyty mimo Evropu. Vytváří komorní i orchestrální skladby [Pan a Chi, Puppet Hi-Hat], multimediální projekty [oBora], zvukové instalace [Imaginary Garden, VoiSineAgge, Voisphere], experimentální opery [Approximate, Orristrea] i sólové počiny [Krandzhilica]. Věnuje se také vzdělávacím a organizačním aktivitám zaměřeným na různé přístupy k hlasu, pohybu a kolektivní improvizaci. Pro Orchestr BERG již vytvořila prostorovou kompozici RUN [2023].

Ikari no hibiki [Dozvuk hněvu]

Možná jsou prostory, které si pamatují zvuky dlouho po zaznění a pak je odrážejí s mnohonásobným zpožděním. Křehkým objektům dodávají na obrysech, zatímco ty mohutné utlumí. Jisté frekvence posílí, jiné potlačí, ne vždy předvídatelně. Některé zvuky pohltní ve vteřině, jiné v nich doznívají celé věky.

I tělo je prostor, nádoba, ve které vibrace doznívají s několikaletým dozvukem. Někdy zní uvnitř ohlušivě, ale navenek se projevují tiše. Někdy se ozývají na zcela odlišných místech,

než odkud pocházejí. Řada z nich s námi možná vůbec nesouvisí – jen skrz nás rezonuje. A pak bezdůvodně rozmetou hory, narovnají řeky, vyhloubí jámy. Posloucháme, jak probublávají v našich kostech.

Lucie Páchová

Kenichi Tajima [*1978] začal hrát na šakuhači ve 12 letech pod vedením svého otce Naoshi Tajimy. Absolvoval studium tradiční hudby na Tokijské univerzitě umění, kde pak v letech 2009–2012 působil jako asistent. V roce 2014 získal cenu pro debutanty na 69. Festivalu umění organizovaném Agenturou pro kulturní záležitosti. Koncertuje v Japonsku i v zahraničí, věnuje se tradiční, klasické a jazzové hudbě i popu. Je pedagogem, organizuje koncerty, skládá hudbu, režíruje. Je vedoucím komediální hudební skupiny Yurubito a divadelně-hudebního souboru, který nese jeho jméno. Je také členem orchestru Aioi Wagakki, Japonské asociace Sankyoku a uskupení The Shakuhachi 5.

www.kenichitajima.com

Kizan Kawamura [*1981] se narodil a žije v Tokiu. Hru na šakuhači studoval u svého otce Taizana Kawamury, má ale i titul inženýra z Univerzity Tōyō. Zvítězil v národní soutěži Kumamoto Hōgaku, získal zlatou medaili v soutěži Tozan School Honkyoku, kde studoval a později působil jako asistent. Vyučuje hru na šakuhači, věnuje se pedagogicky i dětem. Vystoupil na mnoha koncertech v Japonsku i v zahraničí, mj. s podporou Japan Foundation. Je členem japonského orchestru tradičních nástrojů Mutsunowo, souboru Mahoroba [J-Trad]

a uskupení The Shakuhachi 5.

Peter Vrábel je slovenský dirigent, který žije a pracuje v Praze. V roce 1995 založil Orchestr BERG a určil jeho hudební směřování – díky němu je dnes tento orchestr oceňován jako jedinečný interpret hudby 20. století a hudby soudobé. Spolupracuje se soudobou českou skladatelskou špičkou a vytváří inspirativní tvůrčí prostor pro vynikající umělce mladé generace. Je držitelem Ceny Gideona Kleina. Za svoji práci s Orchestrem BERG získal v roce 2010 od České hudební rady / UNESCO ocenění za zásluhu o kvalitu a šíření české hudby.

Orchestr BERG je špičkové české těleso, které již 25 let přináší svěží vítr na českou hudební scénu – uvádí inovativní a zároveň divácky atraktivní projekty kombinující současnou hudbu s tancem, filmem, divadlem nebo projekcemi, pracuje s prvky akustické ekologie (zvukové procházky, Hudba k siréně ad.), vytváří nové hudební formáty nebo imerzivní projekty. Je průkopníkem uvádění současné hudby mimo tradiční sály – od roku 2005 vystoupil v celé řadě industriálních objektů i v rozestavěné stanici pražského metra. Jednou z nejvýznamnějších

aktivit orchestru je podpora českých skladatelů především mladé generace. Za dobu své existence objednal a ve světové premiéře uvedl téměř tři stovky nových děl. V českých premiérách také představuje tvorbu těch nejvýznamnějších zahraničních skladatelů, mimo jiné i hudební divadlo Schwarz auf Weiss Heinera Goebbelse, hudebně filmový kus Up-close Michela van der Aa, unikátní celovečerní kompozici In vain Georga Friedricha Haase nebo legendární dílo Györgye Ligetiho Poème symphonique pro 100 metronomů. Orchestr BERG uvedl celou řadu vlastních originálních projektů, například ve spolupráci s tanečnicí 420PEOPLE, režisérkou Petrou Tejnorovou, choreografkou Mirkou Eliášovou nebo režisérským duem SKUTR. Spolupracuje s nejvýznamnějšími českými kulturními organizacemi, mezi nimiž jsou například Národní divadlo, Národní galerie, Centrum současného umění DOX, Český rozhlas, Česká televize, festivaly Pražské jaro, Prague Sounds ad. Věnuje se také edukativním aktivitám pro všechny věkové kategorie. Za projekt Hudba k siréně získal prestižní cenu Prix Italia 2021.

www.berg.cz

SRDEČNĚ ZVEME NA DALŠÍ AKCI LETOŠNÍ SEZÓNY!

Petr Hora & Jiří Austerlitz Adámek **PŘEDŘEČ ŠELMY** | ... hudební divadlo

Nová autorská inscenace hudebního divadla, která spojí originální jazyk skladatele Petra Hory s imaginací a kreativitou režiséra Jiřího Austerlitze Adámka a jeho divadelním voiceband souborem Boca Loca Lab. Inspirováno románem Věřit v šelmy francouzské spisovatelky a antropoložky Nastassji Martin. Hudebníci se zapojí do hlasových experimentů i pohybové akce. Vzhledem ke komorní povaze divadelního prostoru se uskuteční premiéra a hned vzápětí série repríz. S abonenty počítáme na premiérové uvedení, na výběr jsou ale všechny termíny.

divadlo Alfred ve dvoře

PREMIÉRA pro abonenty: pondělí 8. září 2025, 20:00

PREMIÉRA pro veřejnost: úterý 9. září 2025, 20:00

s hlídáním dětí: středa 10. září 2025, 18:00

+

úterý 23. září 2025, 20:00

středa 24. září 2025, 20:00

představení pro střední školy:

úterý 23. září 2025, 10:00

středa 24. září 2025, 10:00

účinkují: Annabelle Plum, Gabriela Vermelho, Vendula Holíčková, Barbora Mišíková [hlas]
Gabriela Barillová [housle / hlas], Štěpán Drtina [violoncello / hlas], Martin Debříčka
[saxofon / hlas], Štěpán Janoušek [trombón / hlas], Jakub Švejnar [bicí nástroje / hlas]

Petr Hora – libreto & hudba, Jiří Austerlitz Adámek – libreto & režie

Pavel Havrda – light design, Petra Vlachyňská – kostýmy & scéna

Představení vzniká v koprodukcí s divadlem Alfred ve dvoře, Boca Loca Lab a HAMU.

přípítek členům KLUBERG – Eva Kesslová [Orchestr BERG], choreograf Jiří Kylián a paní Soňa Červená

FANDÍTE NÁM? STAŇTE SE ČLENY KLUBERGu!

Chcete podpořit jedinečné projekty z oblasti nového umění?

Zajímá Vás, co se v BERGu chystá, a chcete u toho být jako první?

PŘIDEJTE SE!

Získáte báječný pocit, že přispíváte ke vzniku nových skladeb! Díky Vám se Orchestr BERG také stane o něco méně závislý na veřejných zdrojích. A navíc Vás pozveme například na letní klubové akce, kde se potkáte se skladateli i hudebníky!

Měsíční členský příspěvek: 123 Kč (jednotlivec) / 234 Kč (ve dvou)

... nebo jednou ročně: 1 476 Kč / 2 808 Kč (ve dvou)

ZAJÍMAVOST

Víte, že i kdybychom vyprodali sál jen vstupenkami za plnou cenu, činí příspěvek z grantů a dotací na každou z nich obvykle 800–1000 Kč?

ČLENOVÉ KLUBERGU VZKAZUJÍ

„Jste úžasní, jak se neustále zdokonalujete a vymýšlíte nové a nové nápady!!! Gratuluji, obdivuji a držím palce:-)!!!!“ Martina B.

„Držím palce do další činnosti, obdivuji koncepci a koncerty se mi moc líbí.“ Jana M.

Víc informací: www.kluberg.cz.

Obrátit se můžete také na Evu Kesslovou – T: 604 205 937, E: kluberg@berg.cz

DĚKUJEME VŠEM, KDO NÁM POMÁHÁJÍ!

DÁRCI: Věra Babišová, Martina Bahbouhová, Radvan Bahbouh, Jarmila a Pavel Baudišovi, †Soňa Červená, Jan a Zora Činčerovi, Petr Doležal, Anna a Petr Hejlovi, Světlana Jägerová, Ondřej Jäger, JNV, Jakub Koutník, Tibor Lopušán, PGK, Vlasta Plocková, Helena a Martin Vágnerovi, Veronika a Libor Winklerovi

KLUBERG [klub dárců Orchestru BERG]

Blanka a Jaroslav Altovi, Martina a Radvan Bahbouhovi, Šimon Caban, Markéta Čejková, †Soňa Červená, Nevelina Dodovová, Petr Doležal, Mirka Dušková Smrčková, Hana a Vlastimil Dvořákovi, Václav Eis, Petr Foltánek [ve dvou], Ivan Gabal & Jana Hybášková, Běla Hátlová, Anna a Petr Hejlovi, Vladimíra Hovančíková, Ladislav Jack Janků, Pavel Keller, Drahlava Krnáčová, Rudolf Kryl, Jiří Kubíček [ve dvou], Rudolf Leška [ve dvou], Jana Macharáčková, Martin Machovec, Jiří Malíř, Jana Maříková, Alena Miltová, Mahulena Nešlehová, Věra Nettlová, Jáchym Novotný, Lucie Pavelková, Kateřina Pečeňová, Petra Petrusová, Eliška Pokorná, Maika Potužilová, Iva Riley, Zuzana a Jan Rousovi, Kristián Suda, Kateřina Svatoňová, Tomáš Svatoň, Šárka Svobodová, Marek Tichý, Danilo Tuzar, Vladislava a Martin Valchářovi, Jan Vít, Erika Vorlová, Zuzana Zuberová a jeden anonymní člen

ANDĚLÉ [dobrovolníci]

Věra Babišová, Radvan Bahbouh, Eva a Tonda Blomannovi, Jan Brázda, AK Anna Císařová & Peter Babiš, Dominik Dvořák, Josef Dvořák, Pavel Dvořák, Rut Fialová, Ondřej Holas, Pavel Hons, Veronika Jaklová, Aleš Janíček, Tomáš Jindříšek, Jitka Kloučková, Adam Kneblík, Šimon Kočí, Ivana Kolářová, Johana Kratochvílová, Petr Kubík, Maja Madárová, Daniel Mikolášek, Alena Miltová, Martin Pavala, Michal Pečeňa, Kateřina Plevová, Eva Ridenourová, Michael Romanovský, Michaela a Howard Sidenberg, Petr Somol, Jonáš Starý, Barbora Šlosárková, Lukáš Trnka, Pavel Trnka, Jan Trojan, Pavel Trojan Jr., Šimon Urban, Michaela Volfová a David Zábranský...

PODPORA SEZÓNY 2025

Ministerstvo kultury ČR, Hlavní město Praha, Praha 1, Praha 7, Partnerství OSA, BENU – síť lékáren

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Classic Praha, KlasikaPlus, Opera Plus, Český rozhlas, HISvoice

texty: Eva Kesslová

korektura: PhDr. Alena Miltová

fotografie: Till Lingenberg [Kobayashi], Apolena Typltová [Prokop], Anne-Laure Lechat [Nakahashi], Karel Šuster [Páchová, Vrábel], Seiji Okumiya [Kawamura, Tajima], Pavel Hejný [BERG]